

[O. Mathiasen.]

vigtigt, er det vel også rigtigt, som professor Geiger siger, at det er dog mennesker, som får bomben til at falde og kanonen til at gå af.

Vi vil i mit parti ikke være med til at skaffe det menneskemateriel til veje, som er dette lovforslags formål. Vi vil det ikke, fordi vi mener, at et selv nok så velforsynet militær ikke vil være i stand til at redde vort land og vore landsmænd eller os selv, hverken fra den mindre eller den større katastrofe, men at et sådant materiel kun vil bidrage til at drage de største ulykker ind over landet og befolkningen.

Til sidst en lille personlig bemærkning, som jeg gerne vil fremsætte i forbindelse med dette forslag. Det drejer sig om hærens personel, det drejer sig altså om de mennesker, som skal tjene i militæret og bruge det materiel, man nu engang mener der skal bruges. Jeg mener, at forholdene i dette land og i denne verden i dag er sådanne, at det må være ethvert enkelt menneskes pligt, også min egen, at tage en personlig stilling til hele den udvikling, som finder sted i den retning. Jeg kan sige, at jeg tilslutter mig ganske den personlige stillingtagen til krigen, som nu for længst afdøde provst Hans Koch gav udtryk for for mange år siden, da et københavnsk dagblad havde en samtale med ham.

Dette blad bebrejdede ham, at han ikke ville bringe noget som helst offer for at forsvare de samfundsgoder, som han også selv nød godt af. Provst Hans Koch svarede som følger, refereret efter hukommelsen — det er over 30 år siden — : Hvis staten spørger mig, om jeg vil give mit liv for mit land og mit folk, så siger jeg ja, men når staten så fortsætter, at dette kan jeg kun gøre derved, efter militær opfattelse, at jeg er villig til at myrde mennesker under så uhyggelige former, at selv stærke mænd bliver syge blot ved at læse om det, derved at jeg er villig til at deltage i krigen, hvor helvedes kræfter hersker enevældigt, derved at jeg må stjæle og lyve og gøre alle de skændselsgerninger, hvorved jeg selv sjæleligt og legemligt går til grunde, og som straffes i det civile liv med de hårdeste straffe, så svarer jeg — siger Hans Koch — : Hvis jeg går med til dette, vil staten så sikre mig, at gennem al denne gemenhed

vil retten føres til sejr? Hertil svarer staten: Nej, krigens afgørelse har aldrig noget med retten at gøre, og så svarer jeg, siger Hans Koch til sidst: Nej, så tager jeg mit gode tøj og går; offeret er for stort, selv om jeg ved, at denne min stillingtagen bliver stemplet som landsforræderi. Jeg deler disse anskuelser.

Iver Poulsen: Et overvejende flertal af den danske befolkning har ønsket et forsvar og har været rede til at betale et betragteligt beløb for at få det. Derfor er det indlysende, at befolkningen også ønsker, at dette forsvar skal være så effektivt som muligt, og når man nu skal forsøge at vurdere det foreliggende forslag, så må det gøres ud fra den betragtning, at forslaget er en del af et større hele, nemlig af lovgivningen om opbygningen af rigets forsvar. Det er klart, at det er i befolkningens interesse, at enhver ændring i de love, som udgør forsvarslovgivningen, først og fremmest tilstræber en øget effektivitet af hele forsvarsapparatet. Det afgørende spørgsmål må derfor være, om det foreliggende forslag styrker forsvarrets effektivitet, eller om der ligger andre hensyn og formål til grund for det.

Forslaget om at indføre majorgraden i hæren og flyvevåbenet er velbegrundet i det stadig nærere militære samarbejde mellem NATO-landene. Når danske officerer af de nuværende kaptajns- og kaptajnløjtnantsgrader skal forrette tjeneste i NATO-stabe og i FN-styrker, har man hidtil valgt at kalde en dansk kaptajn for major og en dansk kaptajnløjtnant for kaptajn, fordi disse grader svarer til det ansvarsområde, som dækkes af major- og kaptajnsgraden inden for andre NATO-landes hære, hvor kaptajnløjtnantsgraden for øvrigt slet ikke kendes. Resultatet af den nuværende ordning er altså, at vore allierede tror, at danske officerer pynter sig med lånte fjer, når en dansk kaptajn kaldes major. Forslaget om at genindføre majorgraden er således hensigtsmæssigt og velmotiveret.

Forslaget om en ændring af status for fenrikker og overfenrikker til officerer af specialgruppen synes derimod at savne saglig begrundelse, og værnskommandoerne og officersorganisationerne inden for de tre værnsgrene har da også allerede advaret imod at gennemføre dette forslag,